

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Української медичної
стоматологічної академії

професор

І.П.Кайдашев

**ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА
ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ**
за результатами фахового семінару при Українській медичній
стоматологічній академії щодо попередньої експертизи дисертаційної
роботи аспіранта

БУХАНЧЕНКО ОЛЬГИ ПЕТРІВНИ

за темою: «**ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ПАТОЛОГІЧНИХ
РУБЦІВ ШКІРИ, ЩО ЛОКАЛІЗОВАНІ В РІЗНИХ ДІЛЯНКАХ
ГОЛОВИ ТА ШИЇ**»

поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю

221 – Стоматологія

(протокол № 1 від «19» лютого 2020 року)

Голова засідання: д. мед. н., професор Каськова Людмила Федорівна

Секретар засідання: к. мед. н. Ляховська Анастасія Віталіївна

Присутні: проректор з наукової роботи, д. мед. н., професор Кайдашев І. П., д. мед. н., професор Аветіков Д. С., д. мед. н., професор Дмитренко М. І., д. мед. н., професор Король Д. М., д. мед. н., професор Лобань Г. А., д. мед. н., професор Ніколішин А. К., д. мед. н., професор Новіков В. М., д. мед. н., професор Петрушанко Т. О., д. мед. н., професор Рибалов О. В., д. мед. н., професор Смаглюк Л. В., д. мед. н., професор Силенко Ю. І., д. мед. н., професор Ткаченко І. М., д. мед. н., професор Ткаченко П. І., д. мед. н., професор Шешукова О. В., к. мед. н. доцент Луценко Р. В., к. мед. н. доцент Іваницька О. С., к. мед. н. Бондаренко В. В., к. мед. н. Гаврильєв В. М., к. мед. н. Скрипник В. М., асистент Попело Ю.В., аспірант Яценко П.І., аспірант Каплун Д. В., аспірант Тончева К. Д., аспірант Колінко Л. М., аспірант Лиман В. О., аспірант Торопов О. А.

Всього присутніх: 28 осіб.

Порядок денний:

Попередня експертиза дисертаційної роботи аспіранта очної (вечірньої) форми навчання кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї Української медичної стоматологічної академії Буханченко Ольги Петрівни на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221-Стоматологія.

Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради стоматологічного факультету Української медичної стоматологічної академії (протокол № 3 від «27» жовтня 2016 року).

Дисертація виконана на базі Української медичної стоматологічної академії.

Науковий керівник: д.мед.н., професор Аветіков Давид Соломонович.

Рецензенти:

- д.мед.н., професор Ткаченко Павло Іванович, що має 3 наукових публікації, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких 1 публікація у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus; не входив до складу разових спеціалізованих рад більше восьми разів протягом останнього року та не входить до числа близьких осіб здобувача; здобув ступінь доктора медичних наук більш ніж за п'ять років до моменту створення одноразової ради із захисту кандидатських дисертацій на присвоєння звання доктора філософії.
- к. мед. н., доцент Резвіна Катерина Юріївна, що має 3 наукових публікації, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких 1 публікація у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus; не входила до складу разових спеціалізованих рад більше восьми разів протягом останнього року та не входить до числа близьких осіб здобувача; здобула ступінь кандидата медичних наук більш ніж за п'ять років до моменту створення одноразової ради із захисту кандидатських дисертацій на присвоєння звання доктора філософії.
- **Слухали:** доповідь аспіранта Буханченко Ольги Петрівни.

Вельмишановна голово, вельмишановні присутні!

Не зважаючи на існування величезного масиву наукових робіт, присвячених вивченню патологічних рубців, питанням діагностики до теперішнього часу приділялась недостатня увага. Саме тому, на нашу думку, виникає потреба у більш глибокій розробці проблеми їх діагностики. Найбільш перспективним, правильним підходом, що вважається нині, є комплексний підхід до неінвазивної діагностики рубцевозмінених тканин, завдяки чому є можливість оптимізувати методи лікування.

Мета дослідження: удосконалення методів неінвазивної діагностики післяопераційних нормотрофічних і патологічних рубців шкіри обличчя та шиї шляхом застосування сучасних цифрових та комп'ютерних технологій з урахуванням генетичної спадковості.

Завдання дослідження:

1. Виявити можливості кольорової візуалізації спектра рубцевозмінених тканин шкіри обличчя та шиї шляхом аналізу цифрових фотографій.

2. Встановити основні закономірності розподілу цифрових значень, якісних показників пік селів та геометрії кольорового спектра у системі RGB в інтактній шкірі, нормотрофічних та патологічних рубцях.

3. Вивчити характер змін цифрових показників ехогенності та щільності рубцевозмінених тканин у різних типах рубців при їх УЗ - діагностиці.

4. Дослідити показники глибини залягання та геометрії візуалізації рубцевозмінених тканин при УЗ - діагностиці.

5. Дослідити та порівняти частоти генотипів гена колагену I типу A2 COL1A2 (rs42524) у групах пацієнтів і встановити їх взаємозв'язки із показниками УЗД, RGB та параметрами клінічної оцінки післяопераційних рубців обличчя та шиї. Для досягнення мети були використані наступні методи дослідження: ретроспективний аналіз історій хвороби пацієнтів, метод комп'ютерного аналізу цифрових зображень, ультразвукові дослідження, генетичні дослідження гена колагену I типу; методи статистичної обробки даних.

Об'єктом дослідження були 60 пацієнтів, що знаходилися на стаціонарному лікуванні після планових утручань, із післяопераційними нормотрофічними та патологічними рубцями шкіри обличчя та шиї.

Остаточний клінічний діагноз у всіх пацієнтів підтверджений морфологічно. За патоморфологічними ознаками пацієнтів було розподілено на 4 клінічних групи: 1 група – пацієнти з післяопераційними

нормотрофічними рубцями шкіри, 2 група – пацієнти з атрофічними рубцями, 3 група – пацієнти з гіпертрофічними та 4 група – пацієнти з келоїдними рубцями шкіри по 15 осіб в кожній. В генетичних дослідженнях брала участь контрольна група здорових людей в кількості 52 особи.

Створення бази цифрових фотографій натепер є невід’ємною частиною роботи хірурга стоматолога та щелепно-лицевого хірурга, застосування цього методу діагностики є простим та економічно доцільним.

Беручи до уваги систему RGB, нами використовувалися 8 - бітні цифрові зображення із піксельною складовою 24 біта. Максимальне значення чистого червоного кольору визначалося як R/255-G/0-B/0. За аналогією визначалися зелені та сині кольори.

Нами проведено дослідження розподілу кольорових констант червоного, зеленого та синього кольорів у 4 точках: T1 – ділянка інтактної шкіри, T2 – медіального та T3 – дистального краю рубця і T4 – ділянка середньої зони рубця. Встановлено, що статистично достовірні дані відмінності в цифрових показниках кольорової забарвленості спостерігається при візуалізації усіх типів рубців, що може слугувати важливим критерієм їх діагностики.

Слід зауважити, що найбільший діапазон кольорового показника в інтактній шкірі спостерігався у синьому спектрі кольору при відносно рівній динаміці зменшення цього ж показника у червоному та зеленому спектрі.

Встановлено, що інтактна шкіра достовірно відрізняється від всіх видів післяопераційних рубців, але при дослідженні нормотрофічних рубців встановлені мінімальні відмінності від зовнішньої будови оточуючої шкіри.

При аналізі атрофічних рубців слід відмітити те, що параметри всіх трьох кольорових констант є найближчими за своїми значеннями до інтактної шкіри особливо в ділянках медіального та латерального країв рубця.

У центральній частині рубця в 92% випадків нами зафіксована найбільша розбіжність цифрових даних між інтактною шкірою та рубцевозміненою тканиною.

Аналізуючи якісні показники трьохкольного спектру, слід зауважити, що візуально їх розподіл в об'ємних частинах спостерігався майже однаковим. При аналізі кольорового спектру в ділянці медіального краю необхідно відмітити зменшення об'єму зеленого кольору по осі Y з відсутністю його початкових значень. У дистальному краї рубця кольоровий спектр був представлений у вигляді «язиків полум'я» з превалюванням в об'ємі червоного спектру, нижня частина якого переходить у білий спектр. Найбільші візуальні зміни спостерігалися в центральній зоні рубця. Весь спектр візуалізувався у вигляді трапеції неправильної форми з мінімальною візуалізацією синього кольору, який частково у середніх та нижніх відділах переходив у спектр блакитного.

При цифровій візуалізації атрофічних рубців у T1 в параметр червоного кольору набував максимального значення серед 3 параметрів та становив 194 одиниці. Найменших значень набував показник зеленого кольору спектру та дорівнював 134 одиниці.

Аналізуючи отримані цифрові дані у T2 (медіальний край рубця), слід відзначити зменшення всіх цифрових показників від аналогічних в інтактній шкірі.

При візуалізації тканини латерального краю рубця в T3, спостерігалися підвищення всіх показників, що свідчить про посилення процесу регенерації у цій зоні.

В T4 всі три показника набували найменших значень, при чому показники зеленого та синього кольору мали одну величину, яка дорівнювала 79, на відміну від показника червоного кольору, який дорівнював 169 одиницям.

При вивченні кольорової гами в T1 спектр мав картину, яка властива інтактній шкірі. Домінував червоний колір спектру, а зелений та синій

представлені у вигляді тонких смужок у верхніх та середніх проекціях осі ординат.

В T2 зелений колір також був представлений тонкою смужкою в проекції середніх значень в осі Y. Середню частину базису трапеції займав білий колір.

В T3 піраміда спектру мала сплющену форму з широкою основою та порівняно вузьку верхівку, правий катет якої складала широка смуга червоного кольору, а лівий – смуга блакитного кольору із домішками елементів синього та зеленого.

В T4 спектр візуалізувався у вигляді 4 «язиків полум'я», 2 верхівки якого зліва виглядали блакитним кольором із тонкою смужкою синього по лівому катету та облямовуючою смужкою зеленого кольору. Аналогічні дослідження були проведені в ділянках гіпертрофічних та келоїдних рубців.

На наступному етапі дослідження нами проведена спроба щодо ультразвукової диференціації пошарової структури післяопераційних рубців шкіри з отриманням даних щодо змін у показниках акустичного імпедансу.

З точки зору ехогенних якостей в інтактній шкірі можна виділити наступні шари: верхній шар, який чітко обмежується поверхневим гелем та епідермісом; середній шар, який представлений дермою та нижній шар, який представлений гіподермою.

Встановлено, що при нормотрофічному рубці власне рубцева зона ехографічно практично не відрізняється від здорової дерми.

Рубцева тканина у гіпертрофічного рубця значно більше потовщена, структура рубцевої зони гетерогенна, сполучнотканинні волокна розподілені нерівномірно. Крім того, визначаються зони зниженої ехогенності з відносно чіткими рівними контурами.

При УЗ-дослідженні атрофічних рубців зафіксовано зменшення товщини епідермісу в середньому на 37-48%. Власна зона рубця мала середній ступінь ехогенності з досить рівномірним розподілом волокон сполучної тканини.

На УЗ-грамі келоїдних рубців зона рубця характеризується значно більш вираженим потовщенням дерми, а також нерівномірністю її товщини і ехогенності з переважанням ділянок зниженої ехощільності без чіткого структурного диференціювання.

На слайді показано середні значення показників ехогенності різних точках рубцевозмінених тканин, що дозволило створити стандартизаційну таблицю, з можливістю її використання на етапі планування майбутнього лікування.

На наступному етапі нами були проведені дослідження, направлені на вирішення поставленого завдання щодо встановлення частоти розповсюдження у групах спостереження, а також ролі поліморфізму гена колагену 1 типу альфа-2 у діагностиці та клінічній оцінці рубцевозмінених тканин.

Нами встановлено розподіл частоти генотипів даного однонуклеотидного поліморфізму COL1A2 (rs42524) в основній групі пацієнтів із рубцевозміненими тканинами голови та шиї без урахування типу утвореного рубця. У цій групі частота генотипу GG становила 58,33 %, генотипу GC – 36,67 % та генотипу CC – 5,00 %.

Частота мінорного алеля С в основній та контрольних групах була на рівні 23,3 % і 22,1 % відповідно, що дещо перевищує середню глобальну частоту, з якою зустрічається даний алель у світі і яка становить 17,83 %. Також не було відмічено вірогідних змін під час порівняння частот алелів G та C між контрольною та основною групами.

Вивчення розподілу генотипів поліморфного варіанту гена у групі з патологічними рубцями показало, що генотип GG зустрічався з частотою 55,5 %, а генотипи GC та CC – з частотою 37,8 % та 6,7 %, відповідно. Генотип GC виявлено лише у 20,0 % обстежених, а генотип CC не був виявлений у жодного з пацієнтів.

Найбільша кількість пацієнтів з генотипом GG (80%) зустрічалась у осіб із нормотрофічними рубцями, найменша – у групі пацієнтів із

келоїдними рубцями (46,7%). Генотип СС, навпаки, було виявлено в найбільшому відсотку у пацієнтів з келоїдними рубцями (13,3%) та не виявлено у пацієнтів з нормотрофічними рубцями.

У кожній групі нами порівняно УЗД-показники пацієнтів із генотипом GG із показниками пацієнтів з об'єднаними генотипами GC та CC. У групі спостереження з нормотрофічними рубцями об'єднані генотипи GC+CC було визначено у 3 осіб, у інших 12 осіб даної групи встановлено гомозиготний генотип GG. Дані по останнім групам наведено у таблиці.

Нами досліджено зв'язок поліморфного варіанта гена із динамікою змін кольорових компонентів у системі RGB. Аналіз не показав вірогідної різниці між пацієнтами з генотипом GG та генотипами GC + CC в усіх трьох точках рубцевозміненої тканини за трьома кольорами спектра. Аналогічні таблиці створені для інших типів рубців. Отже, визначення генотипу поліморфізму гена колагену може стати додатковим діагностично-прогностичним маркером під час дослідження утворення рубцевозмінених тканин.

Дякую за увагу!

1. Актуальність теми. У сучасних умовах проблема виникнення саме патологічних рубців шкіри голови та шиї не втрачає своєї актуальності. На жаль, в останні роки число пацієнтів із патологічними рубцями шкіри голови та шиї, що звертаються до щелепно-лицевих хірургів, невпинно зростає. Це обумовлено як підвищенням естетичних вимог суспільства, так і збільшенням кількості випадків формування патологічних рубців після оперативних втручань і мимовільно. На сьогодні дані літератури щодо проблеми та особливостей диференційної діагностики патологічних рубців, не деталізовані, мають багаточисленні розбіжності.

Клінічними проявами патологічних рубців тканин є больові відчуття різної інтенсивності, виникнення свербіжів та стягування шкіри. Рубцевозмінені тканини голови та шиї викликають порушення

психоемоційного стану, породжують відчуття безперспективності, неповноцінності, невпевненості, зменшують духовні і трудові можливості особистості, часто призводять до розвитку інтеркурентних захворювань психосоматичного походження: неврози, стенокардія, гіпертонічна хвороба, а часом і до повної інвалідизації пацієнта. Крім того, рубцеві деформації шкіри часто ведуть до обмеження рухливості скронево-нижньощелепного суглоба як за рахунок контрактури, так і внаслідок ураження сухожиль, а також можуть призводити до характерних патологічних змін.

Для визначення виду рубцевозміненої тканини пластичні хірурги, крім візуального і тактильного огляду, використовують такі інструментальні методи дослідження, як кліренс радіоіотопів, термографію, магнітно-резонансну томографію, капіляроскопію, рентгенологічне дослідження. Проте їх результативне використання неможливе без удосконалення методів диференційної діагностики патологічних рубців, всебічного дослідження рубцевозмінених тканин.

Розвиток ультразвукової техніки і поява високочастотних датчиків сприяли впровадженню ультразвукового дослідження в дерматологію, косметологію, пластичну та реконструктивну хірургію голови та шиї. Ультразвукове дослідження патологічних рубців є неінвазивним методом обстеження, за допомогою якого можна об'єктивно, інформативно і безпечно оцінювати багаточисленні анатомічні структури, визначати тип та глибину залягання рубцевозміненої тканини. Під час аналізу кількісних даних можна оцінити цифрові величини показників ехогенності у різних ділянках патологічних рубців.

Застосування аналізу кольорового спектра цифрової візуалізації дає можливість диференціювати патологічні рубці залежно від показників інтенсивності забарвлення кольоровим спектром. Використання різних систем оцінювання спектра в діагностиці післяопераційних рубців шкіри щелепно-лицевої ділянки дає можливість визначити тип рубця, а залежно від

типу обрати оптимальний метод хірургічного втручання або консервативної терапії.

Найбільш перспективним, правильним підходом, що вважається нині, є саме комплексний підхід до обстеження пацієнтів із патологічними рубцями.

2. Тема дисертації на здобуття наукового ступеня доктор філософії затверджена на засіданні вченої ради стоматологічного факультету Української медичної стоматологічної академії (протокол № 3 від «27» жовтня 2016 року).

3. Зв'язок теми із державними або галузевими науковими програмами та планами робіт установи. Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава) за темами: «Диференційна діагностика патологічних рубців, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї» (державний реєстраційний №: 0110U004629); «Діагностика, хірургічне та медикаментозне лікування пацієнтів з травмами, дефектами та деформаціями тканин, запальними процесами щелепно-лицевої ділянки» (державний реєстраційний №: 0119U102862). Автор є виконавцем окремого фрагмента.

4. Особистий внесок здобувача у дисертації. Дисертаційна робота є самостійним науковим дослідженням. Автором особисто проведено моніторинг відомих фундаментальних та періодичних наукових видань із досліджуваної теми, систематизовано інформаційно-патентний пошук.

Дисертантом виконано узагальнення основних теоретичних та практичних положень власної наукової роботи, аргументовано вибір методів диференційної діагностики, проведені клінічні та генетичні методи дослідження. За консультативної підтримки наукового керівника написано розділи дисертації: «Аналіз і узагальнення результатів дослідження», «Висновки» та «Практичні рекомендації». У публікаціях, надрукованих у співавторстві, основні ідеї та матеріали належать дисертанту.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. У роботі дисертант вирішувала ряд завдань, а саме – виявляла можливості кольорової візуалізації спектра рубцевозмінених тканин шкіри обличчя та шиї шляхом аналізу цифрових фотографій; встановлювала основні закономірності розподілу цифрових значень, якісних показників пікселів та геометрії кольорового спектра у системі RGB в інтактній шкірі, нормотрофічних та патологічних рубцях; вивчала характер змін цифрових показників ехогенності та щільності рубцевозмінених тканин у різних типах рубців при їх УЗ – діагностиці; досліджувала показники глибини залягання та геометрії візуалізації рубцевозмінених тканин при УЗ - діагностиці. досліджувала та порівнювала частоти генотипів гена колагену I типу A2 COL1A2 (rs42524) у групах пацієнтів і встановити їх взаємозв'язки із показниками УЗД, RGB та параметрами клінічної оцінки післяопераційних рубців обличчя та шиї.

Основні наукові положення, розроблені автором, обґрунтовані достатнім обсягом фактичного матеріалу. Всього обстежено 60 соматично здорових людей (43 чоловіка та 17 жінок) віком від 18 до 81 року, пацієнтів було розподілено на 4 клінічні групи: 1 група – пацієнти з післяопераційними нормотрофічними рубцями шкіри (15 осіб); 2 група – пацієнти з післяопераційними атрофічними рубцями шкіри (15 осіб); 3 група – пацієнти з післяопераційними гіпертрофічними рубцями шкіри (15 осіб); 4 група – пацієнти з післяопераційними келоїдними рубцями шкіри (15 осіб); В генетичних дослідженнях приймала участь контрольна група здорових людей в кількості 52 особи.

Застосовані дисертантом методи обстеження пацієнтів є загальноприйнятими, інформативними, визнаними у теоретичній та практичній медицині, адекватними поставленій у роботі меті, задачам. Ретельна статистична обробка фактичного матеріалу переконливо свідчить про достовірність отриманих результатів, а їх обговорення, висновки та практичні рекомендації дозволяють стверджувати про достатній рівень

обґрунтованості сформульованих автором наукових положень, які доповідались на численних науково-практичних форумах різного рівня.

6. Характеристика первинної документації. Первинний матеріал представленої дисертації складається з інформаційної згоди пацієнтів (60 шт.); виписок із історій хвороб пацієнтів з рубцями шкіри обличчя та шиї (60 шт.); протоколів УЗ-дослідження (60 шт.); УЗ-грам рубців (60 шт.); протоколів RGB-візуалізації (60 шт.); фото кольорової візуалізації рубців (60 шт.); журналу реєстрації пацієнтів для визначення поліморфізму гену COL1A2 (rs42524) (1 шт.); статистичних карт пацієнтів для визначення поліморфізму гену COL1A2 (rs42524) (60 шт.); таблиць результатів визначення поліморфізму гену COL1A2 (rs42524) (7 шт.); протоколу лабораторних досліджень (15 аркушів прошито, пронумеровано, скріплено печаткою), електронного носія з даними статистичної обробки та каталогом літератури. Документи представлені в повному обсязі, оформлені необхідним чином. Порушень у веденні та оформленні первинних документів не виявлено.

7. Заключення комісії з питань етики. Комісія з етичних питань та біоетики Української медичної стоматологічної академії (протокол №179 від 28.01.2020 р.) вважає, що дисертація Буханченко Ольги Петрівни на тему «Диференційна діагностика патологічних рубців шкіри, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї» відповідає всім етичним вимогам, принципам Гельсінської декларації, прийнятої Генеральною асамблеєю Всесвітньої медичної асоціації (1997-2000р.), Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (1997р.), відповідним положенням ВООЗ, Міжнародної ради медичних наукових товариств, Міжнародного кодексу медичної етики (1983р.), повністю виключає обмеження інтересів хворого і нанесення шкоди його здоров'ю та всім етичним вимогам.

8. Наукове значення роботи. Доповнені наукові дані щодо особливостей діагностики стану післяопераційних рубців шкіри, що включає

цифрове та ультразвукове дослідження з урахуванням генетичної спадковості.

Розроблено авторську методику неінвазивної діагностики встановлення виду рубцевозміненої тканини, що полягає в якісній та кількісній оцінці елементів кольорового спектра під час візуалізації цифрових світлин та вивченні ступеня ехогенності та геометричних параметрів панорамних світлин.

Уперше встановлено, що при візуалізації інтактної шкіри найменший градієнт показників кольорового спектра спостерігається у червоного кольору – на 4 одиниці, з фіксацією найбільших значень показника синього – на 10 одиниць. Найбільша розбіжність значень відмічається в кольоровому спектрі келоїдних рубців, де відзначається різке збільшення показника синього кольору з незначним збільшенням показника червоного і зменшенням показника зеленого спектра.

Під час цифрової візуалізації нормотрофічних рубців цифровий параметр усіх трьох кольорових констант зменшується в середньому на 71 ± 6 одиниць. Під час візуалізації тканин гіпертрофічних рубців відмічається зменшення показника зеленого спектра (10 ± 3 одиниці) з найбільшими розбіжностями у показника синього кольору спектра в середньому на 15 ± 4 одиниці. Під час оцінки цифрових показників тканин келоїдного рубця відмічається найбільше зниження показника червоного кольору та в середньому становить 58 ± 2 одиниці.

Уперше доведено, що під час вивчення якісних показників трьохкольорового спектра нормотрофічних рубців він представлений у формі трапеції неправильної форми з мінімальним об'ємом синього кольору з переважанням червоного кольору вздовж осі ординат. Правий катет трапеції, який візуалізує атрофічні рубці, представлений широкою смужкою червоного кольору, а лівий – синього. Спектр гіпертрофічних рубців візуалізується у вигляді фігури з неправильною полігональною формою зі смужкою синього у лівій частині, що стоншується паралельно вісі ординат. Найбільші

розбіжності встановлено в кольоровому спектрі келоїдних рубців, де більшість центрального об'єму займає білий колір з наявністю поодиноких смужок синього та зеленого з лівої сторони, а з правої знаходиться овальна смужка червоного кольору.

Встановлено, що показник ехогенності в середній зоні атрофічних рубців становить $74,9 \pm 6$, а в периферичних наближається до норми. Структура гіпертрофічних рубців здебільшого спостерігається гіперехогенною та в середньому знижується на 8,1% зі зменшенням показника ехогенності, на відміну від попередньої групи, в середньому на $59,9 \pm 3$. Найбільші розбіжності у величинах зафіксовані у показників келоїдних рубців, що в середній зоні рубця становить $49,9 \pm 4$, а в медіальному та латеральному краях – $53,9 \pm 2$ та $59,1 \pm 2$ відповідно.

Встановлено, що під час візуалізації атрофічних рубців спостерігається різке зменшення товщини епідермісу в середньому на 37,48% з глибиною залягання від 0,92 до 2,14 мм. Гіпертрофічні рубці мають глибину залягання від 0,39 до 4,12 мм з візуалізацією тканини з чіткими обмеженими контурами, висота яких досягає максимальних значень у центрі. Найбільша глибина залягання спостерігається в келоїдних рубцях та коливається від 4,8 до 13,3 мм із наявністю гіпоехогенних ділянок неправильної форми.

З аналізу розподілу частот поліморфізму гена COL1A2 (rs42524) уперше доведено, що в пацієнтів із післяопераційними рубцями обличчя та шиї частота зустрічаємості генотипу GG становила 58,33%, генотипу GC – 36,67% та генотипу CC – 5,40% та відповідав рівновазі Харді - Вайнберга ($\chi^2=0,04$; $p=0,85$).

9. Відповідність вимогам до оформлення дисертації. Дисертаційна робота Буханченко Ольги Петрівни на тему «Диференційна діагностика патологічних рубців шкіри, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї» повністю відповідає вимогам до оформлення, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40, зокрема вона містить основні структурні елементи (титульний аркуш, анотацію, зміст,

основну частину, список використаних джерел). Обсяг основного тексту дисертації відповідає пунктам 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013р. №567. Дисертація викладена на 205 сторінках і складається з анотації, вступу, огляду літератури, опису матеріалів і методів, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, який містить 311 найменувань (із них 154 кирилицею та 157 латиницею). Дисертація ілюстрована 48 фотокартками, 22 таблицями, 13 графіками.

10. Практичне значення роботи. Застосування аналізу кольорового спектра цифрових світлин у системі RGB дозволяє провести неінвазивну диференційну діагностику виду післяопераційного рубця. Розробка методу УЗ - діагностики інтактної шкіри та рубцевозмінених тканин із наданням цифрових показників та геометричних контурів на УЗ-грамах дозволяє достовірно визначити тип рубця, що дає можливість скласти оптимальний алгоритм профілактичних та лікувальних дій із покращенням функціонального та естетичного результату.

Результати дослідження впроваджено в клінічну практику і навчально-методичний процес на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова; хірургічної стоматології Івано-Франківського національного медичного університету; хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава); дитячої хірургічної стоматології з пропедевтикою хірургічної стоматології Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава); хірургічної стоматології Державного вищого навчального закладу «Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачовського»; хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університету»;

хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету; хірургічної стоматології дитячого віку, дитячої щелепно-лицевої хірургії та імплантології Харківського національного медичного університету; стоматології Харківського національного медичного університету; Університетського стоматологічного центру Харківського національного медичного університету; Івано-Франківської обласної клінічної лікарні та відділень хірургічної стоматології Харківського національного медичного університету; хірургічної стоматології КЗ ТОВ «Тернопільська університетська лікарня»; щелепно-лицевої хірургії Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М. В. Скліфосовського; хірургічної стоматології ОКНП «Чернівецька обласна клінічна лікарня»; хірургії голови та шиї КНП ХОР обласна клінічна лікарня, м. Харків; щелепно-лицевого/ЛОР відділення КНП «Вінницька міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги».

Розроблено спосіб інтегральної диференційної діагностики рубців шкіри голови та шиї різного генезу: патент України на корисну модель № 109266 МПК А61В 8/00 / заявл. 04.01.2016; опубл. 25.08.2016; Бюл. № 16.

Обґрунтований і запропонований спосіб діагностики гіпертрофічних рубців шкіри голови та шиї: патент України на корисну модель №128235 МПК А61В 1/04 / заявл. 19.03.2018; опубл. 10.09.2018; Бюл. № 16.

Розроблено спосіб удосконалення диференційної діагностики рубців шкіри голови та шиї різного генезу: інформаційний лист про нововведення в сфері охорони здоров'я № 11 – 2017. Вип. 20. 4 с.

11. Повнота опублікування результатів дисертації. Результати дисертації Буханченко Ольги Петрівни на тему «Диференційна діагностика патологічних рубців шкіри, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї» опубліковані у відповідності до вимог Наказу Міністерства освіти і науки України «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23.09.2019 №1220. За матеріалами дисертації опубліковано 32 роботи, серед яких 10 статей – у наукових

фахових виданнях України, 2 статті, що входять до наукометричної бази Scopus, 1 з яких – надрукована у державі Європейського Союзу; 5 – у вітчизняних та закордонних наукових журналах; 2 патенти України на корисну модель, 1 інформаційний лист, 12 тез у матеріалах науково-практичних конференцій. Опубліковані праці повністю охоплюють всі розділи дисертації.

12. Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертаційного дослідження представлені у вигляді доповідей на міжнародних, всеукраїнських науково-практичних форумах, конференціях, зокрема на обласній науково-практичній конференції «Сучасні досягнення та перспективи розвитку хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії» (Полтава, 2016); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Комплексний підхід до реабілітації стоматологічних хворих у сучасних умовах» (Полтава, 2016); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Досягнення та перспективи розвитку стоматології дитячого віку» (Полтава, 2016); обласній науково-практичній конференції «Сучасні досягнення та перспективи розвитку хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії» (Полтава, 2017); всеукраїнській науково-практичній конференції «Медична наука в практичну охорону здоров'я» (Полтава, 2017); всеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених «Медична наука 2018» (Полтава, 2018); науково-практичній інтернет - конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної клінічної анатомії та оперативної хірургії», присвяченій 135-річчю створення кафедри клінічної анатомії і оперативної хірургії (Полтава, 2018); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Взаємоінтеграція теорії та практики в сучасній стоматології» присвяченій 75-річчю ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет» (Чернівці, 2019); VI з'їзді Української асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів, присвяченому 100-річчю кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії НМУ (Київ,

2019); всеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених «Медична наука в практику охорони здоров'я» (Полтава, 2019).

13. Особистий внесок здобувача до наукових праць.

1. Аветіков Д. С., Буханченко О. П. Рубці шкіри голови та шиї – сучасний погляд на проблему диференційної діагностики і лікування. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2013. Т.13, № 2 (42). С. 256–261. *(Здобувач здійснила аналіз та узагальнення наукової літератури з проблем діагностики рубців шкіри голови та шиї, написання статті).*
2. Аветіков Д. С., Буханченко О. П. Порівняльна характеристика різних методів диференційної діагностики патологічних рубців шкіри, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2014. Т.14, № 3 (47). С. 8–11 *(Здобувач здійснила аналітичний огляд літератури, написання статті).*
3. Сучасний підхід до вибору методів обстеження хворих із патологічними рубцями шкіри голови та шиї / Д. С. Аветіков, О. П. Буханченко, О. С. Іваницька та ін. Вісник проблем біології і медицини. Полтава, 2018. Вип. 1, Т. 1 (142). С. 243–246. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*
4. Ultrasound study of patients with keloid scars of the maxillofacial area / D. S. Avetikov, O. P. Bukhanchenko, V. V. Aipert et al. Проблеми екології і медицини. 2018. Т. 22, Вип. 5–6. С. 14–18. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*
5. Буханченко О. П., Іваницька О. С., Локес К. П. Особливості ультразвукової діагностики післяопераційних нормотрофічних рубців шкіри голови та шиї. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2018. Т.18, № 2 (62). С. 185–188. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*

6. Досвід використання цифрових систем для діагностики гіпертрофічних рубців шкіри обличчя / Д. С. Аветіков, О. П. Буханченко, І. О. Іваницький та ін. Український стоматологічний альманах. 2018. № 2. С. 13–16. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*
7. Порівняльна характеристика ехогенної структури післяопераційних нормотрофічних та атрофічних рубців шкіри / Д. С. Аветіков, О. П. Буханченко, К. П. Локес та ін. Клінічна хірургія. 2018. Т. 85, № 5. С. 44–46. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провів аналіз дослідження, написання статті).*
8. Удосконалення діагностики післяопераційних атрофічних та нормотрофічних рубців шкіри шляхом застосування колірної системи RGB / Д. С. Аветіков, О. П. Буханченко, С. О. Ставицький та ін. Клінічна хірургія. 2018. Т. 85, № 8. С. 2–4. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*
9. Роль поліморфізму гену колагену 1 типу альфа-2 (coll1a2) (rs42524) в діагностичних методиках оцінки післяопераційних рубців шкіри, локалізованих в різних ділянках голови та шиї / О. П. Буханченко, Д. С. Аветіков, О. А. Шликова та ін. Вісник проблем біології і медицини. Полтава, 2019. Вип. 4, Т.1 (153). С. 290–293. *(Здобувач здійснила набір лабораторного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*
10. Аветіков Д. С., Буханченко О. П., Іваницька О. С. Комплексне обстеження пацієнтів із патологічними рубцями обличчя. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2019. Т.19, № 1 (65). С. 84–88. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз та узагальнення одержаних результатів, написання статті).*
11. Features of Ultrasound Diagnostics of Postoperative Hypertrophic and Keloid Scars / D. S. Avetikov, O. P. Bukhanchenko, M. G. Skikevich et al. New

Armenian Medical Journal. 2018. Vol.12 (4). P. 43–48. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*

12. Perspectives for applying the additional study methods for diagnostics optimization of postoperative hypertrophic scars of the head and neck / D. S. Avetikov, O. P. Bukhanchenko, I. O. Ivanitskyi et al. Wiadomosci Lekarskie. 2018. Vol. 71 (3). P. 470–473. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провів аналіз дослідження, написання статті).*

13. Спосіб інтегральної диференційної діагностики рубців шкіри голови та шиї різного генерую: патент України на корисну модель № 109266 МПК А61В 8/00 / Д. С. Аветіков, С. О. Ставицький, О. П. Буханченко та ін.; заявл. 04.01.2016; опубл. 25.08.2016; Бюл. № 16. 6 с. *(Здобувач обґрунтувала розробку способу, здійснила набір клінічного матеріалу, провела патентний пошук).*

14. Спосіб діагностики гіпертрофічних рубців шкіри голови та шиї : патент України на корисну модель №128235 МПК А61В 1/04 / О. П. Буханченко, Д. С. Аветіков, С. О. Ставицький та ін.; заявл. 19.03.2018; опубл. 10.09.2018; Бюл. № 16. 6 с. *(Здобувач обґрунтувала розробку способу, здійснила набір клінічного матеріалу, провела патентний пошук).*

15. Удосконалення диференційної діагностики рубців шкіри голови та шиї різного генезу: інформаційний лист про нововведення в сфері охорони здоров'я № 11 / Д. С. Аветіков, С. О. Ставицький, О. П. Буханченко та ін. Київ, 2017. Вип. 20. 4 с. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела клініко-лабораторні обстеження пацієнтів із патологічними рубцями обличчя та шиї, провела аналіз та узагальнення результатів, написання частини інформаційного листа.)*

16. Presence of Type 1 Collagen Alpha-2 (COL1A2) (rs42524) Gene Polymorphism and Scar Tissue Formation in Different Areas of Head and Neck / D. S. Avetikov, O. P. Buchanhenko, O. A. Shlykova et al. Pesquisa Brasileira em Odontopediatria e Clínica Integrada. 2020. Vol. 20. P.1–6. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*

17. Буханченко О. П., Аветіков Д. С., Іваницька О. С. Сучасні методи діагностики та корекції рубців голови та шиї. Експериментальна та клінічна стоматологія. 2018. № 1 (02). С. 22–26. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз та узагальнення одержаних результатів, написання статті).*
18. Буханченко О. П., Аветіков Д. С., Іваницька О. С., Гаврильєв В. М. Індивідуально-особистісні характеристики пацієнтів із рубцями голови та шиї. Експериментальна та клінічна стоматологія. 2018. № 1 (02). С. 27–30. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз дослідження, написання статті).*
19. Буханченко О. П., Аветіков Д. С., Іваницька О. С. Діагностичні можливості додаткових методів обстеження пацієнтів із рубцями голови та шиї. Питання експериментальної та клінічної стоматології : матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Гофунговські читання», присвяч. 95-річчю кафедри тер.стом. ХНМУ та 140-річчю з дня народження її засновника, проф. Є.Ф. Гофунга. Харків, 2016. С. 416–421. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання статті).*
20. Буханченко О. П., Іваницькая Е. С., Бойко И. В., Криничко Л. Р. Использование RGB-метода в дифференциальной диагностике патологических рубцов головы и шеи. Перспективные решения в прогнозировании, диагностике, лечении и реабилитации заболеваний черепно-челюстно-лицевой области и шеи : сб. трудов нац. конгресса с междунар. участием «Паринские чтения 2018», (Минск, 3-4 мая 2018 г.). Минск : Изд. центр МГУ, 2018. С. 204–207. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання статті).*
21. Аветіков Д. С., Буханченко О. П. Оптимізація методик диференційної діагностики патологічних рубців, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї. Матеріали III з'їзду Української асоціації черепно-щелепно-лицевих хірургів : тези доп. (м. Київ, 17-18 жовт. 2013 р.). Київ, 2013. С. 232–233. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*

22. Иваницкая Е. С., Бойко И. В., Буханченко О. П. Совершенствование дифференциальной диагностики рубцов головы и шеи. Обеспечение демографической безопасности при решении актуальных вопросов хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии : сб. трудов нац. конгресса с междунар. участием «Паринские чтения 2016». Минск, 2016. С. 376–378. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*
23. Аветіков Д. С., Іваницька О. С., Буханченко О. П. Возможности ультразвукового дослідження у діагностиці пацієнтів з рубцевозміненими тканинами голови та шиї. Сучасна стоматологія та щелепно-лицева хірургія : матер. міжнар. наук.-практ. конф. присв.175-літтю НМУ ім. О. О. Богомольця, 120-літтю з дня народж. проф. Фетісова М. В., 90-літтю проф. Бердюка І. В., 20-літтю УАЧЩЛХ : тези доп. Київ, 2016. С. 246–247. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*
24. Аветіков Д. С., Буханченко О. П., Іваницька О. С. Сучасний підхід до проблеми психоемоційного стану пацієнтів із патологічними рубцями голови та шиї. Стоматологічна наука і практика на Слобожанщині: історія, надбання і перспективи розвитку : матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю : тези доп. (м. Харків, 5-6 жовт.). Харків, 2017. С. 15–18. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*
25. Буханченко О. П. Аналіз цифрових систем, що застосовуються для візуалізації післяопераційних рубців шкіри обличчя. Медична наука в практику охорони здоров'я : матер. наук.-практ. конф. : тези доп. Полтава, 2017. С. 8. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*
26. Шляхи удосконалення диференційної діагностики рубців голови та шиї різного генезу / О. П. Буханченко, Д. С. Аветіков, О. С. Іваницька та ін. Сучасна стоматологія та щелепно-лицева хірургія : матер. міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-літтю Поля Луї Тесье, 100-літтю П. З. Аржанцева: тези доп. Київ, 2017. С. 124–126. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз та узагальнення одержаних результатів, написання тез).*

27. Буханченко О. П., Аветіков Д.С., Іваницька О. С., Айперт В. В. Особливості психоемоційного статусу пацієнтів із патологічними рубцями голови та шиї. Ternopil Dental Summit : матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяч. 60-річчю ДВНЗ «ТДМУ» : тези доп. (м. Тернопіль, 1-2 черв. 2017 р.). Тернопіль, 2017. С. 43–45. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*
28. Використання системи RGB для візуалізації зображень післяопераційних рубців шкіри обличчя / Д. С. Аветіков, О. П. Буханченко, О. С. Іваницька та ін. Сучасна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: матер. міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річч. створення Нац. академії мед. наук України та 40-річчю відновлення дент. імплантації в Україні (м. Київ, 11 трав. 2018 р.). Київ, 2018. С. 107–109. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*
29. Буханченко О. П., Аветіков Д. С., Іваницька О. С. Удосконалення диференційної діагностики рубців шкіри голови та шиї шляхом використання ультразвукового дослідження. Медична наука 2018 : матер. наук.-практ. конф. : тези доп. Полтава, 2018. С. 8. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*
30. Аветіков Д. С., Буханченко О. П., Гаврильєв В. М., Скрипник В. М. Сучасні погляди на діагностику післяопераційних патологічних рубців шкіри голови та шиї. Взаємоінтеграція теорії та практики в сучасній стоматології : матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Чернівці, 16-17 трав. 2019 р.). Чернівці, 2019. С. 21–24. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, провела аналіз та узагальнення одержаних результатів, написання тез).*
31. Буханченко О. П., Аветіков Д. С., Іваницька О. С., Бойко І. В. Шляхи удосконалення диференційної діагностики рубців голови та шиї різного генезу. Ternopil Dental Summit : матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю: тези доп. (Тернопіль, 23-24 трав. 2019 р.). Тернопіль : ДВНЗ «ТДМУ», 2019. С. 35–38. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*

32. Буханченко О. П., Аветіков Д. С., Іваницька О. С., Торопов О. А. Взаємозв'язок поліморфізму гену колагену 1 типу альфа-2 (colla2) (rs42524) з формуванням рубцевозмінених тканин, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї. Медична наука : матер. наук.-практ. конф. молодих учених : тези доп. (м. Полтава, 22 трав. 2019 р.). Полтава, 2019. С. 5–6. *(Здобувач здійснила набір клінічного матеріалу, написання тез).*

14. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Дисертаційна робота Буханченко Ольги Петрівни на тему «Диференційна діагностика патологічних рубців шкіри, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї» відповідає спеціальності 221 – Стоматологія.

15. Характеристика здобувача, його творчий шлях у науці, ступінь його наукової зрілості тощо. За період навчання поза аспірантурою здобувач, працюючи на посаді асистента кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї Української медичної стоматологічної академії, набула теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії в Українській медичній стоматологічній академії кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї зі спеціальності 221 – Стоматологія. Здобувач підготувала дисертацію у вигляді кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконану нею особисто, що містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для стоматології та підтверджуються документами (первинною документацією), що засвідчують проведення цих досліджень здобувачем, свідчать про особистий внесок здобувача в науку та її наукову зрілість.

16. Результати перевірки на наявність неправомірних запозичень.

Українська медична стоматологічна академія має внутрішню систему перевірки академічних текстів на наявність запозичень. Академічні тексти перевіряються на основі Положення «Про порядок перевірки у Вищому державному навчальному закладі України «Українська медична стоматологічна академія» текстових документів – магістерських, кандидатських і докторських дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність плагіату», що базується на чинному законодавстві України.

Публікації та дисертаційна робота Буханченко Ольги Петрівни на тему «Диференційна діагностика патологічних рубців шкіри, що локалізовані в різних ділянках голови та шиї» не містила виявлених текстових та інших запозичень.

ПОСТАНОВИЛИ:

Дисертаційна робота Буханченко Ольги Петрівни на тему «ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ПАТОЛОГІЧНИХ РУБЦІВ ШКІРИ, ЩО ЛОКАЛІЗОВАНІ В РІЗНИХ ДІЛЯНКАХ ГОЛОВИ ТА ШИЇ» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 – «Стоматологія», виконана при науковому керівництві професора Аветікова Давида Соломоновича, є завершеною, кваліфікованою і самостійною, виконаною на сучасному науково-методичному рівні науково-дослідницькою працею. Отримані нові обґрунтовані результати, сукупність яких вирішує актуальну проблему сучасної стоматологічної науки і практики, її результати розв'язують важливе наукове завдання – удосконалення методів неінвазивної діагностики післяопераційних нормотрофічних і патологічних рубців шкіри обличчя та шиї шляхом застосування сучасних цифрових та комп'ютерних технологій з урахуванням генетичної спадковості.

За актуальністю теми, обсягом досліджень, викладеним в роботі

матеріалом, обґрунтованістю та об'єктивністю висновків, науковою новизною і практичним значенням рекомендацій дисертація відповідає вимогам, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.19 р. № 167 стосовно дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії та може бути поданою до спеціалізованої вченої ради.

**Голова засідання,
завідувачка кафедри дитячої терапевтичної
стоматології з профілактикою
стоматологічних захворювань,
д. мед. н., професор**

 Л. Ф. Каськова

**Секретар засідання,
к. мед. н.**

А. В. Ляховська

Рецензенти:

**завідувач кафедри дитячої
хірургічної стоматології,
д. мед. н., професор**

П. І. Ткаченко

**доцент кафедри пропедевтики
хірургічної стоматології,
к. мед. н., доцент**

К. Ю. Резвіна